

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/18/1359

Otsuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni juhtivinspektor Sirje Biin

Otsuse tegemise aeg ja koht 23.07.2018, Tallinn

Vaide esitamise aeg 18.05.2018 (registreeriti inspektsioonis 21.05.2018)

Teabevaldaja AS Tallinna Sadam
 aadress: Sadama 25, 15051 Tallinn,
 e-post: ts@ts.ee

Teabevaldaja esindajad Vandeadvokaat Merle Veeroos
 Vandeadvokaat Rauno Ligi
 Advokaadibüroo COBALT
 Aadress: Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn
 e-post: menetlus@cobalt.legal

Vaide esitaja Worldwide Cargo Establishment
 aadress: Austrasse 42, Postfach, FL-9490 Vaduz, Fürstentum
 Liechtenstein

Vaide esitaja esindaja Vandeadvokaat Marko Kaevando
 Advokaadibüroo Kaevando&Partnerid
 Aadress: Roseni 7, 10111 Tallinn
 E-post: menetlus@mklaw.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 02.04.2018 esitas vaide esitaja AS Tallinna Sadamale teabenõude, milles soovis informatsiooni teabevaldaja poolt Muuga sadamas ja Paldiski Lõunasadamas sadamaoperaatoritele pakutavate Muuga sadama ja Paldiski Lõunasadama infrastruktuuri kasutamise äritingimuste kohta.
2. 17.04.2018 peale tööpäeva lõppu keeldus AS Tallinna Sadam teabenõude täitmisest põhjendusega, et ta ei ole teabevaldaja AvTS § 5 lg 3 mõistes ning kohustub hoidma lepingupartnerite lepingute sisu konfidentsiaalsena.
3. Vaide esitaja AS Tallinna Sadama seisukohaga ei nõustunud ja esitas 18.05.2018 vaide AS Tallinna Sadama tegevuse peale teabenõude täitmisest keelumise osas.
4. Kuna vaites esinesid puudused, andis inspeksioon vaide esitajale tähtaja vaites esinevate puuduste kõrvaldamiseks.
5. 12.06.2018 kõrvaldas vaide esitaja vaites esinevad puudused ning inspeksioon võttis vaide menetlusse.
6. Menetluse raames küsis inspeksioon vaide osas arvamusi nii Tallinna Sadamalt kui Konkurentsiametilt.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

1. Palume hinnangut AS-i Tallinna Sadam teabenõude täitmisest taotlused: keeldumise õiguspärasusele.

2. Juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon tuvastab, et antud teabenõude täitmisest keeldumine ei olnud õiguspärane, palume teha AS-ile Tallinna Sadam kui avaliku teabe kohustatud subjektile vastavalt ATS §-i 51 lõike 1 punktile 1 ettekirjutus ning kohustada AS-i Tallinna Sadam väljastama taotlejale soovitud informatsioon:

2.1. AS-i Tallinna Sadam poolt Transiidikeskuse AS-ile pakutud Muuga sadama infrastruktuuri kasutamise tingimused (kaupade minimaalse töötlemise maht, kaubatasu määrad, kaupade minimaalse töötlemise mahu mittejärgimisel rakendatava leppetrahvi määrad) alates 2010. aastast kuni tänaseni, samuti AS-i Tallinna Sadam põhjendused Muuga sadama operaatoritele erinevate äritingimuste rakendamise kohta;

2.2. AS-i Tallinna Sadam poolt ESTEVE Terminal AS-ile pakutud Paldiski Lõunasadama infrastruktuuri kasutamise tingimused (kaupade minimaalse töötlemise maht, kaubatasu määrad, kaupade minimaalse töötlemise mahu mittejärgimisel rakendatava leppetrahvi määrad) alates 2010. aastast kuni tänaseni, samuti AS-i Tallinna Sadam põhjendused Paldiski Lõunasadama operaatoritele erinevate äritingimuste rakendamise kohta.

ASJAOLUD

1.1. 2. aprillil 2018 esitas Worldwide Cargo Establishment (edaspidi nimetatud teabenõudja) AS-ile Tallinna Sadam (edaspidi nimetatud teabevaldaja) kui olulist vahendit omavale ettevõtjale teabenõude (lisa 1) teabevaldaja poolt Muuga sadamas ja Paldiski Lõunasadamas operaatoritele pakutavate sadama infrastruktuuri kasutamise tingimuste kohta (edaspidi nimetatud teabenõue).

1.2. 17. aprillil 2018.a pärast tööpäeva lõppu edastas teabevaldaja kirja, milles keeldus (lisa 2) teabenõude täitmisest. Teabenõudja vaidlustab teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise ja põhjendab seda alljärgnevalt.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED

1.3. Teabenõudja soovis informatsiooni teabevaldaja poolt Muuga sadamas ja Paldiski Lõunasadamas sadamaoperaatoritele pakutavate Muuga sadama ja Paldiski Lõunasadama infrastruktuuri kasutamise äritingimuste kohta.

1.4. Teabevaldaja annab talle kuuluvates sadamates infrastruktuuri sadamaoperaatorite

kasutusse kaupade käitlemiseks. Teabevaldaja ise kaupade käitlemisteest ei osuta. Teabenõudja tegeleb teabevaldajale kuuluvate Muuga sadamas teravilja käitlemisega. Ka Transiidikeskuse AS ja ESTEVE Terminal AS tegelevad teabevaldajale kuuluvates sadamates teravilja käitlemisega.

1.5. Infrastruktuuri kasutamise tingimuseks on teabevaldaja seadnud sadamaoperaatoritele (s.h teabenõudjale) sadamates käideldava kohustusliku kaubamahu, kaubatasu ning leppetrahvid kohustusliku kaubamahu mittetäitmisel. Teabenõudja esitas teabevaldajale teabenõude Muuga sadamas ja Paldiski Lõunasadamases operaatoritele rakendatavate äritingimuste kohta. Teabenõudja küsis informatsiooni Transiidikeskus AS-ile ja ESTEVE Terminal AS-ile infrastruktuuri kasutamiseks teabevaldaja poolt kehtestatud kaupade minimaalse töötlemise mahtude, kaubatasu määrade, kaupade minimaalse töötlemise mahu mittejärgimisel rakendatavate leppetrahvi määrade kohta ning teabevaldaja põhjendusi operaatoritele erinevate äritingimuste rakendamisel.

1.6. Teabevaldaja keeldus teabenõude täitmisest ja põhjendas seda sellega, et ta ei ole soovitud informatsiooni osas teabevaldaja AvTS § 5 lõike 3 mõttes kuna teabevaldaja ei ole turgu valitsevas seisundis ettevõtja. Teabevaldaja on seisukohal, et tal ei ole võimalik esitada teabenõudes küsitud dokumente ka seetõttu, et teabevaldaja kohustub hoidma lepingupartneritega sõlmitud lepingu sisu konfidentsiaalsena.

1.7. Teabenõudja eeltoodud seisukohaga ei nõustu ning leiab, et teabevaldaja on turgu valitsevas seisundis ettevõtja ning seega avaliku teabe kohustatud subjekt AvTS § 5 lõike 3 mõttes, järelikult ei ole teabenõudest keeldumine õiguspärane.

1.8. AvTS § 5 lõike 3 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri-või ainuõigust või loomulikku monopoli, -teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi.

1.9. KonkS § 15 sätestab, et olulist vahendit, sealhulgas loomulikku monopoli omavaks loetakse ettevõtja, kelle omandis, valduses või opereerimisel on võrgustik, infrastruktuur või muu oluline vahend, mida teisel isikul ei ole võimalik või ei ole majanduslikult otstarbekas dubleerida, kuid mille juurdepääsuta või mille olemasoluta ei ole võimalik kaubaturul tegutseda.

1.10. KonkS § 15 näeb ette kaks tingimust, mis mõlemad peavad olema täidetud, et lugeda ettevõtja loomulikku monopoli omavaks ettevõtjaks KonkS tähenduses. Esiteks, teisel ettevõtjal ei ole infrastruktuuri dubleerimine võimalik või ei ole saa majanduslikult otstarbekas. Teiseks, teisel ettevõtjal ei ole infrastruktuuri olemasoluta võimalik kaubaturul tegutseda, st puuduvad asenduskaubad infrastruktuurile.

1.11. Teabenõudjal on teabevaldajaga sõlmitud hoonestusõiguse leping (nimetatud lepinguga omandas teabenõudja viljaterminali teabevaldajale kuuluval kinnistul) ja koostööleping Muuga sadama infrastruktuuri kasutamiseks. Viljaterminali opereerimisel kasutab teabenõudja üksnes teabevaldajale kuuluvat Muuga sadama infrastruktuuri. Teiste sadamate infrastruktuuri kasutamine ei ole võimalik juba ainuüksi seetõttu, et hoonestusõiguse leping ja koostööleping on omavahel seotud. Koostööleping lõpeb hoonestusõiguse lepingu lõppemise või lõpetamisega. Koostöölepingut on võimalik lõpetada üksnes juhul, kui infrastruktuuri kasutamine Muuga sadamas ei ole võimalik ja see võimatus kehtib vähemalt 6 kuud. Seega sisuliselt kaasneb viljaterminali hoonestusõigusega kohustus kasutada Muuga sadama infrastruktuuri.

1.12. Viljaterminali ei ole tehniliselt võimalik ega ka majanduslikult otstarbekas teisaldada mõnda teise Eesti sadamasse. Samuti ei ole viljaterminali ühendamine mõne muu sadamaga tehniliselt võimalik. Isegi, kui Muuga sadamas asuva viljaterminali ühendamine mõne teise sadamaga oleks tehniliselt võimalik, siis poleks see otstarbekas kuna teabenõudja peaks jätkuvalt maksma teabevaldajale koostöölepingust tulenevaid Muuga sadama infrastruktuuri kasutamise tasusid. Teabenõudja on eelnevalt selgitanud, et tal ei ole võimalik lõpetada infrastruktuuri kasutamise õigust andvat koostöölepingut kuna see lõpeb koos hoonestusõiguse lepinguga. Seega Muuga sadamas asuva teabenõudjale kuuluva viljaterminali opereerimiseks on teabenõudjal ja ka teistel Muuga sadamas tegutsevatel terminale omavatel sadamaoperaatoritel vältimatult vajalik Muuga sadama infrastruktuuri kasutamine. Eeltoodust nähtub, et Muuga sadama infrastruktuuri dubleerimine ei ole võimalik ega ka majanduslikult otstarbekas ning ilma infrastruktuuri olemasoluta, ei ole Muuga sadamas tegutsevatel

operaatoritel võimalik kaubaturul tegutseda.

1.13. Arvestades, et teistel ettevõtjatel ei ole võimalik Muuga sadama infrastruktuuri dubleerida või isegi kui see oleks võimalik, ei oleks see majanduslikult otstarbekas, siis omab teabevaldaja Muuga sadamas loomulikku monopoli.

1.14. Nii Konkurentsiamet¹ kui ka kohtud on oma praktikas korduvalt kinnitanud, et teabevaldaja on temale Muuga sadamas kuuluva infrastruktuuri tõttu olulist vahendit omav ettevõtja KonkS §-i 15 tähenduses ja KonkS §-i 13 lõikest 2 tulenevalt turgu valitsevat seisundit omav ettevõtja.

1.15. 5. märtsil 2004 on Tallinna Halduskohus haldusasjas nr 2-3/129/2004 leidnud, et kuivõrd puuduvad teabevaldaja omandis oleva Muuga sadama infrastruktuuriga võrreldavad asenduskaubad, siis kaubaturg piirduv teabevaldaja poolt Muuga sadamas pakutava ligipääsuga sadama infrastruktuurile. Eeltoodud otsusega nõustus ka Tallinna Ringkonnakohtu halduskolleegium ning Riigikohus ei andnud kassatsioonikaebusele menetlusluba.²

1.16. Eelkäistletud asjaoludest järeldub, et teabevaldaja omab loomulikku monopoli KonkS § 15 mõttes ja on turgu valitsev ettevõtja KonkS § 13 lõike 2 tähenduses. AvTS § 5 lõike 3 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri-või ainuõigust või loomulikku monopoli, -teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi. Teabenõudja esitas teabenõude teabevaldaja poolt Muuga Sadamas pakutavate infrastruktuuri kasutamise tingimuste (s.h hindade) kohta. Järelikult on teabevaldaja teabenõudes küsitud informatsiooni osas kohustatud subjektiks AvTS § 5 lõike 3 tähenduses ning teabenõude täitmisest keeldumine on õigusvastane.

1.17. Eeltoodud asjaolud ja põhjendused teabevaldaja kui olulist vahendit omava ettevõtja aspektist on samaväärsed ka Paldiski Lõunasadama osas. Järelikult omab teabevaldaja olulist vahendit ka Paldiski Lõunasadama infrastruktuuri näol ning on ka Paldiski Lõunasadama infrastruktuuri kasutamise äritingimuste osas kohustatud subjektiks AvTS § 5 lõike 3 mõttes.

1.18. Juhul, kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemist, siis AvTS § 38 lõike 2 kohaselt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Riigikohus on selgitanud lahendis 3-3-1-57-03, et õiguspärane ei ole keelduda teabenõude täitmisest ainuüksi motiivil, et teabenõudega dokument sisaldab muuhulgas juurdepääsupiiranguga andmeid. Riigikohtu seisukoha järgi tuleb tagada juurdepääs sellele osale, mis ei sisalda juurdepääsupiirangut.

1.19. Eelnevat arvesse võttes palume hinnangut teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise õiguspärasusele ning juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon leiab, et teabevaldaja on küsitud informatsiooni osas kohustatud subjektiks AvTS § 5 lõike 3 mõttes, siis palume teha teabevaldajale vastavalt AVTS §-i 51 lõike 1 punktile 1 ettekirjutus ning kohustada teabevaldajat väljastama teabenõudjale järgmine informatsioon:

1.19.1. AS-i Tallinna Sadam poolt Transiidikeskuse AS-ile pakutud Muuga sadama infrastruktuuri kasutamise tingimused (kaupade minimaalse töötlemise maht, kaubatasu määrad, kaupade minimaalse töötlemise mahu mittejärgimisel rakendatava leppetrahvi määrad) alates 2010. aastast kuni tänaseni, samuti AS-i Tallinna Sadam põhjendused Muuga sadama operaatoritele erinevate äritingimuste rakendamise kohta;

---

¹ Konkurentsiameti 07.06.2002 otsus nr 31-L. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.konkurentsiamet.ee/public/Otsused/2002/o200211.htm>
vt ka: 29. november 2004 otsus nr 39-L. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.konkurentsiamet.ee/public/Otsused/2004/o200439.pdf>,
vt ka: 21. novembri 2006 otsus nr 50-L. Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.konkurentsiamet.ee/public/Otsused/2006/o200650.pdf>
Tallinna Ringkonnakohtu halduskolleegiumi lahend 2-3/129/2004.

² Otsus on kättesaadav üksnes kohtutöötajatele (vt selle kohta: <http://kola.just.ee/public/asi.htm?asjakood=21420&asjatyypp=HA&asjanr=2-3/129/04>), kuid nimetatud otsust on tsiteeritud ka Konkurentsiameti 21. novembri 2006 otsuses nr 50-L

1.19.2. AS-i Tallinna Sadam poolt ESTEVE Terminal AS-ile pakutud Paldiski Lõunasadama infrastruktuuri kasutamise tingimused (kaupade minimaalse töötlemise maht, kaubatasu määrad, kaupade minimaalse töötlemise mahu mittejärgimisel rakendatava leppetrahvi määrad) alates 2010. aastast kuni tänaseni, samuti AS-i Tallinna Sadam põhjendused Paldiski Lõunasadama operaatoritele erinevate äritingimuste rakendamise kohta.

2. Menetluslik teave

2.1. Vaide esitamise tähtaeg. Vastavalt HMS §-le 75 tuleb vaide esitada 30 päeva jooksul alates vaidlustatavast tegevusest teada saamisest. Vaide esitaja sai teabenõude täitmisest keeldumise vastuse kätte 18. aprillil 2018.a (vastus saadeti vaide esitajale 17.aprillil 2018.a pärast tööpäeva lõppu), seega on käesolev vaide esitatud tähtaegselt.

AS TALLINNA SADAMA PÕHJENDUSED:

Taotlused:

- 1) palun tagastada Worldwide Cargo Establishment vaide selle esitajale;
- 2) alternatiivselt, juhul kui Andmekaitse Inspeksioon vaiet ei tagasta, siis jätta vaide läbi vaatamata;
- 3) alternatiivselt, juhul kui Andmekaitse Inspeksioon punktides 1 ja 2 toodud taotlusi ei rahulda, siis jätta Worldwide Cargo Establishment vaide rahuldamata.

Asjaolud

1. Worldwide Cargo Establishment (vaide esitaja või WWCE) on esitanud Andmekaitse Inspeksioonile 18.05.2018 vaide seoses aktsiaseltsi Tallinna Sadam (Tallinna Sadam) poolt WWCE 02.04.2018 nõudekirjas sisaldunud teabenõudele vastamisega.

2. 02.04.2018 nõudekirjas nõudis WWCE Tallinna Sadamalt väidetavalt alusetult tasutud 449 840,71 euro tagastamist ning kahju tekitava tegevuse lõpetamist või alternatiivselt koostöölepingu muutmist ja hoiatas kavatsusest pöörduda nõude mittetäitmise korral kohtusse (vt vaide lisa 1). WWCE ongi samade nõuetega tänaseks Tallinna Sadama suhtes hagiga kohtusse pöördunud (vt lisa 1). WWCE nõudekirja lõpus oli toodud ka teabenõue, milles WWCE küsis Tallinna Sadamalt viitega AvTS § 5 lõikele 3 andmeid Muuga sadama infrastruktuuri kasutamise tingimuste kohta Transiidikeskuse AS-i poolt ning Paldiski sadama infrastruktuuri kasutamise kohta ESTEVE Terminal AS-i poolt (infrastruktuur, mida sadam võimaldab eelnimetatud isikutel kasutada, nimetatud isikute jaoks 2010. aastast kuni 02.04.2018 kehtinud kaupade minimaalse töötlemise maht, kaubatasu määrad ning kaupade minimaalse töötlemise mahu mittejärgimisel rakendatavad leppetrahvi määrad), samuti sadama põhjendused erinevate äritingimuste rakendamise kohta.

3. Tallinna Sadam selgitas 17.04.2018 vastuskirjas WWCE-le, et ta ei ole teabevaldaja AvTS § 5 lg 3 mõistes ning kohustub ka hoidma oma lepingupartneritega sõlmitud lepingute sisu konfidentsiaalsena. Tallinna Sadam selgitas, et WWCE ülejäänud nõuetele vastab Tallinna Sadam vastavalt WWCE poolt antud tähtajale 30 päeva jooksul ning selliselt Tallinna Sadam ka toimis (vt lisa 2).

4. WWCE esitas Andmekaitse Inspeksioonile vaide seoses Tallinna Sadama poolt WWCE 02.04.2018 teabenõudele vastamisega ning palus hinnangut teabenõudele vastamise õiguspärasusele ja taotles Tallinna Sadama kohustamist küsitud teavet väljastama.

5. Andmekaitse Inspeksioon on saatnud Tallinna Sadamale vaidemenetluses 27.06.2018 järelepärimise ja võimaldanud esitada oma arvamuse ja vastuväited, viitega mh AvTS § 45 lõikele 1, mille kohaselt teostab Andmekaitse Inspeksioon teabevaldajate üle järelevalvet teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel. Andmekaitse Inspeksioon on märkinud, et AvTS

§ 5 lg 3 sätestab, et teabevaldajaga võrdsustatakse ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri-või ainuõigust või loomulikku monopoli, – teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi.

6. Tallinna Sadam märgib, et ei ole üldse teabevaldaja ega teabevaldajaga võrdsustatud isik, mistõttu ei ole tal ka teabevaldaja kohustusi, sh teabe väljastamise kohustust, ning Andmekaitse Inspeksioonil puudub järelevalvepädevus WWCE poolt küsitud teabe väljastamise üle. Sellest taganemata ei ole küsitud teabe näol ka tegemist avaliku teabega, vaid ärisaladusega, mille avaldamine ei ole lubatud, ning samas asjas toimub juba kohtumenetlus, mis välistab paralleelse vaidemenetluse.

Tallinna Sadam ei ole teabevaldaja ega teabevaldajaga võrdsustatud isik.

7. Tallinna Sadam ei ole küsitud teabe osas teabevaldaja ega teabevaldajaga võrdsustatud isik AvTS § 5 lg 3 järgi, mistõttu puudub WWCE-l õigus pöörduda vaidega Andmekaitse Inspeksiooni poole ning Andmekaitse Inspeksioonil puudub pädevus esitatud vaietet lahendada ja selle alusel menetlust algatada. Sellest tulenevalt kuulub vaie tagastamisele (HMS § 79 lg 2) või alternatiivselt läbivaatamata jätmisele (HMS § 15 lg 4).

8. HMS § 79 lg 1 p 1 (koosmõjus AvTS § 3 lg 2) sätestab, et vaie tagastatakse, kui isikul puudub õigus vaie esitada. HMS § 79 lg 2 sätestab, et kui vaie ei kuulu haldusorgani pädevusse, tagastab haldusorgan vaide, selgitades, kuhu isik peab pöörduma.

9. AvTS § 1 kohaselt on seaduse eesmärk tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igaihe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest, ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle.

10. AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

11. AvTS adressaadiks on eelkõige riik ja kohaliku omavalitsuse üksused (AvTS § 5 lg 1 p 1 ja 2) ning vaid väga piiratud erandlikel juhtudel eraõiguslikud juriidilised isikud (AvTS § 5 lg 1 p 3 ja lg 2, § 5 lg 3).

12. AvTS § 5 lg 1 p 3 kohaselt on eraõiguslik juriidiline isik teabevaldajaks üksnes AvTS § 5 lgs 2 sätestatud tingimustel (st kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal-või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist

13 AvTS § 5 lg 3 näeb täiendavalt ette kaks erandit, millal eraõiguslik juriidiline isik võrdsustatakse teabevaldajaga. AvTS § 5 lg 3 p 1 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri-või ainuõigust või loomulikku monopoli, – teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi. AvTS § 5 lg 3 p 2 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing, – teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.

14. AvTS § 5 lg 1 p 3 ja lg 2 ei ole antud juhul asjakohased, sest WWCE ei väida, et Tallinna Sadam eraõigusliku juriidilise isikuna täidab küsitud teabe osas seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid. Asjakohane ei ole ka AvTS § 5 lg 3 p 2, kuna WWCE ei ole küsinud teavet riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena

antud vahendite kasutamise kohta ning kuna WWCE ei väida, et Tallinna Sadam täidaks küsitud teabe osas avalikke ülesandeid, siis ei saaks nõutav teave puudutadagi selliste vahendite kasutamist.

15. WWCE teabenõue ja vaie on rajatud väitele, nagu olevat Tallinna Sadam teabevaldajaga võrdsustatud isik AvTS § 5 lg 3 p 1 järgi. Tallinna Sadam ei ole küsitud teabe osas teabevaldajaga võrdsustatud isik AvTS § 5 lg 3 tähenduses, kuivõrd Tallinna Sadam ei ole ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri-või ainuõigust või loomulikku monopoli.

16. Tallinna Sadam tegutseb landlord sadamapidajana, omades sadamakompleksi, sh Muuga sadamat. Tegutsemine landlord-tüüpi sadamana tähendab, et Tallinna Sadam (sarnaselt nt kinnisvaraettevõttega) valmistab ette ja annab tasu eest operaatorite kasutusse sadama-ala maatükke (mh kaupade käitlemise komplekside ehk terminalide rajamiseks), osutab vastavate maatükkide kasutamiseks vajalikke teenuseid ning võimaldab kasutada sadama infrastruktuuri (kaid, akvatoorium, juurdepääsuteed jms). Tegemist on täielikult eraõiguslike suhetega. Sadama-ala maatükkide ja infrastruktuuri kasutamise tingimustes lepivad sadam ja operaatorid kokku eraõiguslikes lepingutes (hoonestusõiguse-ja koostöölepingutes). Lepingute alusel saavad operaatorid maatükid enda kasutusse, et rajada sinna kaupade käitlemise terminalid ja võtta sadama-ala maatükid koos sinna rajatud terminalidega kasutusse kaupade töötlemise eesmärgil, so enda äritegevuse läbiviimiseks. Vastavates eraõiguslikes suhetes kaubaoperaatoritega ei täida Tallinna Sadam ühtegi avalikku ülesannet.

17 Tallinna Sadam selgitab, et ta pole ettevõtja, kes on kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri-või ainuõigust või loomulikku monopoli. Tallinna Sadam saab aru, et WWCE üritab väita justkui omaks Tallinna Sadam WWCE suhtes turgu valitsevat seisundit, kuid tegemist on ebaõige ja tõendamata väitega ning tegelikult ei oma Tallinna Sadam WWCE suhtes turgu valitsevat seisundit. Kuna poolte vahel on toimumas kohtuvaidlus (vt lisad 1, 3) ning üheselt mõistetavalt on käesolev vaie esitatud ainult kohtuvaidluse mõjutamiseks ja kohtuvaidluse jaoks sobivate tõendite loomiseks, siis ei pea Tallinna Sadam kohtuvaidlusest tulenevalt võimalikuks siinkohal käsitleda kõiki oma vastavaid vastuväiteid, vaid kuna ilmselgelt on WWCE üritanud Andmekaitse Inspeksiooni oma vaidega eksitada, siis informatiivses mõttes juhib Tallinna Sadam Andmekaitse Inspeksiooni tähelepanu alljärgnevale asjaoludele.

18 Esiteks selleks, et tuvastada, kas isik üldse saaks omada turgu valitsevat seisundit, tuleb kõigepealt määratleda asjakohane kaubaturg KonkS § 3 kohaselt. WWCE pole paraku oma vaides isegi üritanud kaubaturgu määratleda vastavalt KonkS §-le 3. Ilma kaubaturgu määratlemata ei ole võimalik ka selgitada, kas mingi konkreetne isik saaks üldse omada turgu valitsevat seisundit vastaval kaubaturul või mitte.

19 Teiseks juhib Tallinna Sadam Andmekaitse Inspeksiooni tähelepanu sellele, et ei Konkurentsiamet ega ükski kohus ei ole kunagi tuvastanud, et Tallinna Sadam omaks WWCE suhtes turgu valitsevat seisundit. Kuigi WWCE on oma vaides Andmekaitse Inspeksiooni eksitamiseks viidanud mõnele Konkurentsiameti otsusele ja kohtuotsusele, siis puudutavad need otsused teisi ettevõtteid ja asjaolusid. Ühestki viidatud otsusest ei tulene ega saa järeldada mis tahes osas, et Tallinna Sadam omaks WWCE suhtes turgu valitsevat seisundit ning need otsused ei oma sellest lähtuvalt käesolevas kontekstis tähendust.

20 WWCE selgitab ise vaides, et tema tegeleb teravilja käitlemisega. Samas ei ole WWCE vaides selgitanud, et lisaks sellele, et tema poolt viidatud otsused puudutavad teisi isikuid jms, siis puudutavad need otsused naftasaaduseid. Seejuures ei ole WWCE aga nt viidanud Konkurentsiameti 16.05.2006 otsusele nr 22-L³, milles Konkurentsiamet tuvastas, et Tallinna

---

³ Arvutivõrgus kättesaadav: <http://www.konkurentsiamet.ee/public/Otsused/2006/o200622.pdf>

Sadamal ei ole turgu valitsevat seisundit. Samuti on WWCE jätnud nt viitamata Konkurentsiameti 11.03.2008 otsusele nr 3.1-8/08-012-KO⁴, milles Konkurentsiamet on nt selgitanud (vt lk 4): „Muuga sadamat läbivat transiidiahelat kasutatavatel kaubaomanikel on võimalik takistusteta valida ka teisi Läänemere idakalda sadamaid läbivaid transiidiahelaid. Kuigi Muuga sadamat läbiva transiidiahelaga konkureerivate transiidiahelate lõplikku loetelu ei ole käesoleva otsusega määratud, on erineval määral asendatavateks näiteks Eesti (Sillamäe, Paljassaare, Miiduranna, Paldiski), Läti (Ventspils, Liepaja, Riia), Leedu (Klaipeda, Butigne) ning Venemaa (St.Peterburg, Primorsk, Vössotsk) sadamaid läbivad transiidiahelad. Läbiv seisukoht Eesti terminaliettevõtjate vastustest Konkurentsiameti teabenõuetele oli, et konkureeritakse vähemalt kõigi Loode-Venemaal ja Balti riikides asuvate nafta ja naftasaaduste transiiditerminalidega. Mõned küsitatud ettevõtjatest olid seisukohal, et geograafilist kaubaturgu võib laiendada ka Soome sadamate transiiditerminalidele, st et geograafiline kaubaturg võiks olla veel laiem“.

21 Tallinna Sadama hinnangul on ilmne, et ainuüksi geograafilist kaubaturgu arvestades ei saaks Tallinna Sadamal isegi teoreetiliselt olla turgu valitsevat seisundit, kuna Tallinna Sadam konkureerib kümnete teiste sadamatega ning tema turuosa võrreldes teiste sadamatega on marginaalne. Ehk isegi Andmekaitse Inspeksiooni jaoks peaks olema selge, et Tallinna Sadamal ei ole turgu valitsevat seisundit. Nagu eelnevalt ka selgitatud, siis ei ole ka Konkurentsiamet ega kohus tuvastanud, et Tallinna Sadam omaks WWCE suhtes turgu valitsevat seisundit. Seega ei saa Andmekaitse Inspeksioon sellises olukorras lähtuda muust, kui sellest, et ei ole tuvastatud, et Tallinna Sadam oleks turgu valitsev ettevõtja.

22 Sõltumata eeltoodust soovib Tallinna Sadam rõhutada, et Andmekaitse Inspeksioon ei ole pädev ega õigustatud asutus otsustamiseks, milline on asjakohane kaubaturg, millised on isikute seisundid sellel, kes omab millist turujõudu jne.

23 Eeltoodust tulenevalt ei ole Tallinna Sadam ettevõtja, kes oleks kaubaturul valitsevas seisundis või omaks eri-või ainuõigust või loomulikku monopoli. Tallinna Sadam ei ole seega eraõigusliku juriidilise isikuna WWCE poolt küsitud teabe osas teabevaldaja ega teabevaldajaga võrdsustatud isik AvTS § 5 tähenduses.

24 Kuna AvTS § 45 kohaselt teostab Andmekaitse Inspeksioon järelevalvet teabevaldajate üle, kuid eeltoodust nähtuvalt Tallinna Sadam seda ei ole, siis puudus WWCE-l õigus pöörduda Tallinna Sadama 17.04.2018 vastuskirja osas AvTS § 46 alusel vaidega Andmekaitse Inspeksiooni poole ning Andmekaitse Inspeksioonil puudub pädevus esitatud vaiet lahendada ja selle alusel menethust algatada (AvTS § 45 lõiked 1 ja 2).

25 HMS § 79 lg 1 p 1 kohaselt vaie tagastatakse, kui isikul puudub õigus vaie esitada. HMS § 79 lg 2 kohaselt kui vaie ei kuulu haldusorgani pädevusse, tagastab haldusorgan vaide, selgitades, kuhu isik peab pöörduma.

26 WWCE teabenõude ja vaide põhjal on ilmne, et WWCE soovib tegelikkuses käsitleda hoopis konkurentsiküsimusi, sh konkurentsiseaduse täitmise küsimusi, aga mitte saada juurdepääsu üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele (AvTS § 1). Konkurentsiseaduse täitmise üle (sh selle 4. peatüki täitmise üle, mis sätestab turgu valitseva ettevõtja regulatsiooni) teostab järelevalvet Konkurentsiamet (KonkS § 54). Nt ettevõtja turupositsiooni hindamiseks peab muu hulgas määratlema konkreetse juhtumi asjaoludest lähtuvalt relevantse materiaalse ja geograafilise kaubaturu, turuosaliste positsioonid kaubaturul jms asjaolud. Vastavate asjaolude tuvastamine ei kuulu Andmekaitse Inspeksiooni pädevusse. Arvestades, et seaduse järgi on

---

⁴ Arvutivõrgus kättesaadav: http://www.konkurentsiamet.ee/public/Koondumised/2008/ko2008_2.pdf

konkurentsivolukorra analüüsimine just Konkurentsiameti pädevuses (KonkS § 55 lg 2) ning Konkurentsiamet on riikliku järelevalve teostaja konkurentsiseaduse täitmise üle, on Konkurentsiametil nii pädevus kui ka ulatuslik praktika konkurentsioiguslike küsimuste menetlemisel, sh on Konkurentsiametil ligipääs konkurentsioiguslikuks turuanalüüsiks vajalikule teabele (nt KonkS § 57 lg 1 p 2). Konkurentsiameti menetlus tagab ka ettevõtja ärisaladuse kaitse (KonkS § 63). Kuigi WWCE soovib ilmselgelt vaielda hoopis konkurentsiküsimusi, ei ole WWCE nähtuvalt oma teabenõudest ja vaidest üldse Konkurentsiametisse pöördunudki. WWCE on seega üritanud kõrvale hiilida konkurentsiseaduse täitmise järelevalveks tegelikult ettenähtud menetlustest ja protseduurireeglitest ning üritanud saavutada Andmekaitse Inspeksiooni lubamatult ära kasutades seda, mille osas pädevus on tegelikult Konkurentsiametil.

27 Kuna eeltoodult teostab Andmekaitse Inspeksioon järelevalvet teabevaldajate üle, kelleks Tallinna Sadam ei ole, ning vaide esitaja soovib ilmselgelt vaielda hoopis konkurentsiküsimusi, siis palub Tallinna Sadam HMS § 79 lg 1 p 1 ja lg 2 alusel vaie tagastada ning selgitada vaide esitajale, et konkurentsiseaduse täitmise üle teostab järelevalvet Konkurentsiamet.

28 Alternatiivselt, juhul kui Andmekaitse Inspeksioon vaiet ei tagasta, palub Tallinna Sadam jätta vaie läbi vaatamata. HMS § 15 lg 4 kohaselt kui taotluse lahendamine ei kuulu haldusorgani pädevusse, jätab haldusorgan taotluse läbi vaatamata, selgitades taotlejale, millise haldusorgani pädevusse asi kuulub. Kuna eeltoodult ei kuulu vaide lahendamine Andmekaitse Inspeksiooni pädevusse, palub Tallinna Sadam jätta vaie läbi vaatamata (juhul, kui inspeksioon vaiet ei tagasta) ning Andmekaitse Inspeksioon saab ühtlasi vaide esitajale selgitada, et konkurentsiseaduse täitmise üle teostab järelevalvet Konkurentsiamet.

29 Kuna Tallinna Sadam ei ole küsitud teabe osas teabevaldaja AvTS § 5 mõistes ning Andmekaitse Inspeksioonil puudub tema üle järelevalvepädevus (AvTS § 45), siis ei ole ka asjakohane inspeksiooni viide õigusele nõuda teabevaldajalt seletusi ja dokumente korrakaitseaduse (KorS) § 30 lg-te 1 ja 3 alusel. Pealegi sätestavad KorS § 30 lg-d 1 ja 3 üheselt, et vastavad meetmed võib võtta korrakaitseasutus, kelle pädevuses on just selle ohu ennetamine, väljaselgitamine, tõrjumine või korrarikkumise kõrvaldamine või isiku kaitsmine või objekti valvamine – eeltoodult on konkurentsiküsimustes, sh konkurentsiseaduse täitmise üle järelevalve teostamises pädevaks korrakaitseorganiks Konkurentsiamet.

Küsitud teave ei ole avalik teave

30 Kuna eeltoodult teostab Andmekaitse Inspeksioon järelevalvet teabevaldajate üle, kelleks Tallinna Sadam ei ole, ning Tallinna Sadamale ei laiene küsitud teabe osas AvTS-st tulenevad kohustused, siis tuleb vaie juba ainuüksi sel põhjusel tagastada (või alternatiivselt läbivaatamata jätta).

31 Eeltoodust taganemata märgib Tallinna Sadam ka seda, et WWCE poolt küsitud teave ei ole avalik teave, mistõttu ei laiene sellele AvTS ning Tallinna Sadam ei pidanud teavet ka sel põhjusel väljastama.

32 Nagu eespool punktis 16 märgitud, tegutseb Tallinna Sadam landlord sadamapidajana, mis tähendab, et sarnaselt nt kinnisvaraettevõttega valmistab ta ette ja annab tasu eest operaatorite kasutusse sadama-ala maatükke (mh kaupade käitlemise komplekside ehk terminalide rajamiseks), osutab vastavate maatükkide kasutamiseks vajalikke teenuseid ning võimaldab kasutada sadama infrastruktuuri (kaid, akvatoorium, juurdepääsuteed jms). Tegemist on täielikult eraõiguslike suhetega. Sadama-ala maatükkide ja infrastruktuuri kasutamise tingimustes lepivad sadam ja operaatorid kokku eraõiguslikes lepingutes (hoonestusõiguse-ja koostöölepingutes). Lepingute alusel saavad operaatorid maatükid enda kasutusse, et rajada sinna kaupade käitlemise terminalid ja võtta sadama-ala maatükid koos sinna rajatud

terminalidega kasutusse kaupade töötlemise eesmärgil, so enda äritegevuse läbiviimiseks. Vastavates eraõiguslikes suhetes kaubaoperaatoritega ei täida Tallinna Sadam mitte ühtegi avalikku ülesannet.

33 Teabevaldajaga võrdsustatud isiku regulatsiooni AvTS § 5 lg 3 p 1 järgi ei saa kohaldada isoleeritult seaduse mõttest ja eesmärgist ning teistest AvTS sätetest. AvTS §-st 1 nähtuvalt on seaduse eesmärk tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igaihe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest, ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle. AvTS § 3 lg 1 järgi on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Neist sätetest nähtub, et isegi turgu valitseva seisundi olemasolu korral ei saaks avalikuks teabeks olla mitte igasugune ettevõtja majandustegevust puudutav teave, vaid avalike ülesannete täitmiseiga seotud teave.

34 Tallinna Sadama ei ole turgu valitsev ettevõtja ning Tallinna Sadamale kuuluvate sadamakomplekside maa-alal asuvate maatiikkide ja infrastruktuuri kasutusse andmine sadamas tegutsevatele kaubaoperaatoritele ei ole avalik ülesanne, mistõttu ei kohaldu sellega seotud teabele AvTS regulatsioon.

35 Eeltoodust tulenevalt ei kohaldu WWCE poolt küsitud teabele (Muuga sadama infrastruktuuri kasutamise tingimused Transiidikeskuse AS-i poolt ning Paldiski sadama infrastruktuuri kasutamise tingimused ESTEVE Terminal AS-i poolt) AvTS regulatsioon. Kuna tegemist ei ole Tallinna Sadama poolt avalikke ülesandeid täites saadud või loodud teabega (AvTS § 3 lg 1, § 1), siis ei ole tegemist avaliku teabega AvTS tähenduses.

36 Veel enam, WWCE poolt küsitava teabe näol on tegemist konkreetset ärisaladusega. Ärisaladus on ka AvTS kohaselt piiratud juurdepääsuga teave (AvTS § 34, § 35 lg 1 p 17). Ärisaladuse avaldamise keelab ka mh konkurentsiseadus (KonkS § 63 lg 2). Järelikult ei saa ärisaladus olla mitte kuidagi üldiseks kasutamiseks mõeldud avalik teave.

Vaie tuleb tagastada ka põhjusel, et vaie on esitatud selleks ettenähtud tähtaega rikkudes ning samas asjas toimub kohtumenetlus

37 AvTS § 3 lg 2 ja HMS § 75 lg 1 kohaselt tuleb vaie esitada 30 päeva jooksul arvates päevast, millal isik vaidlustatavast haldusaktist või toimingust (antud juhul Tallinna Sadama vastusest nõudekirjale) teada sai või oleks pidanud teada saama. Kuna vaideest nähtuvalt vastas Tallinna Sadam WWCE nõudekirjale 17.04.2018, siis möödus vaide esitamise 30-päevane tähtaeg 17.05.2018. WWCE aga esitas vaide 18.05.2018, so vaide esitamiseks ettenähtud tähtaega rikkudes.

38 HMS § 79 lg 1 p 3 kohaselt vaie tagastatakse, kui mööda on lastud vaide esitamise tähtaeg ning seda ei ennistata. WWCE ei ole taotlenud tähtaja ennistamist. Seega tuleb vaie HMS § 79 lg 1 p 3 alusel tagastada.

39 Lisaks tuleb vaie tagastada HMS § 79 lg 1 p 5 alusel, mille kohaselt vaie tagastatakse, kui samas asjas toimub kohtumenetlus.

40 Vaideest nähtuvalt on WWCE hoiatanud 02.04.2018 nõudekirjas Tallinna Sadamat kavatsusest pöörduda nõuete mittetäitmise korral kohtusse (vt vaide lisa 1). WWCE ongi oma väidetavate subjektiivsete õiguste kaitseks samade nõuetega Tallinna Sadama vastu hagiga kohtusse pöördunud (vt lisa 1). Hagiavaldusest nähtuvalt tugineb WWCE kohtumenetluses täpselt samadele alusetutele väidetele, millele on rajanud oma vaide – et Tallinna Sadam olevat turgu valitsev ettevõtja. Veel enam, WWCE on hagiavalduse punktis 2.13 otsesõnu märkinud,

et soovib oma alusetuid väiteid tõendada Andmekaitse Inspeksiooni kaudu väljanõutava teabe abil ning juhul, kui see ei õnnestu, taotleb ta kohtu abi tõendite kogumisel. Kohus on hagi menetlusse võtnud (tsiviilasi nr 2-18-8325) (vt lisa 3). Seega toimub samas asjas, mille osas WWCE on esitanud vaide, kohtumenetlus tsiviilasjas nr 2-18-8325, sh on üheks hagi aluseks olevaks asjaoluks WWCE väide, nagu olevat Tallinna Sadam turgu valitsev ettevõtja (KonkS 4. peatükk). Riikliku järelevalvemenetluse eesmärk ei saa olla tsiviilkohtumenetluse tarbeks tõendite kogumine. Selleks on menetlusreeglid tsiviilkohtumenetluses. Samuti ei saa riikliku järelevalvemenetluse eesmärk olla vaidlusaluste asjaolude tuvastamine paralleelselt kohtumenetlusega (rääkimata asjaolude tuvastamine vastava järelevalveasutuse pädevusest väljuvates küsimustes), sest vaidluste lahendamine on eelkõige kohtuvõimu ülesanne. Ka nähtuvalt KorS § 4 lg-st 2 on seadusandja pidanud prioriteetseks subjektiivsete õiguste kaitse viisiks kohtulikku õiguskaitset, mitte riiklikku järelevalvet, sest antud sätte kohaselt on isiku subjektiivsete õiguste ning õigushüvede kaitstus avaliku korra osa üksnes niivõrd, kui võrd kohtulikku õiguskaitset ei ole võimalik õigel ajal saada ja ilma korrakaitseorgani sekkumiseta ei ole õiguse realiseerimine võimalik või on oluliselt raskendatud ning kui ohu tõrjumine on avalikes huvides.

Andmekaitse Inspeksiooni küsimustest

41 Eeltoodud põhjendustel leiab Tallinna Sadam, et ta ei ole küsitud teabe osas teabevaldaja AvTS § 5 tähenduses ning sellest tulenevalt ei kuulu WWCE vaide lahendamine Andmekaitse Inspeksiooni ülesannete hulka (AvTS § 45). Sellest lähtuvalt on Tallinna Sadam seisukohal, et tal puudub alus vastata Andmekaitse Inspeksiooni poolt 27.06.2018 järelepärimises esitatud küsimustele, mille Andmekaitse Inspeksioon on esitanud viitega oma ülesannete täitmisele AvTS § 45 alusel.

KONKURENTSIAMETI SEISUKOHT

Esitasite 02.07.2018 Konkurentsiametile nõudekirja, milles selgitasite, et Andmekaitse Inspeksioonis on menetluses Worldwide Cargo Establishment vaie (kes tegeleb Muuga sadamas teravilja käitlemisega), milles vaide esitaja on asunud seisukohale, et AS Tallinna Sadam omab monopoli konkurentsiseaduse (KonkS § 15) mõttes ja on turgu valitsev ettevõtja KonkS § 13 tähenduses. Sellest tulenevalt on vaide esitajal õigus teada/küsida konkurentide kaupade töötlemise minimaalset mahtu, kaubatasu määrasid ja leppetrahvide määrasid. Seoses vaide lahendamise sooviste Konkurentsiametilt vastuseid mitmetele küsimustele, millele Konkurentsiamet alljärgnevalt vastab.

1. Kas teravilja käitlemise osas on AS Tallinna Sadam monopol või turgu valitsev ettevõtja konkurentsiseaduse tähenduses?

Konkurentsiameti hinnangul ei ole esitatud andmed ja selgitused piisavad, mille tulemusel saaks kinnitada, et AS Tallinna Sadam omab nimetatud kaubaturul turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 tähenduses või loomulikku monopoli KonkS § 15 tähenduses. Turgu valitseva seisundi kindlakstegemiseks on kõigepealt vaja piiritleda asjaomane kaubaturg, kuna Konkurentsiamet ei ole uurinud AS-i Tallinna Sadam tegevust antud valdkonnas, siis ei ole ametil ka endal käesoleval hetkel piisavalt andmeid kaubaturu piiritlemiseks. Tavapäraselt piiritleb Konkurentsiamet kaubaturu ja määrab ettevõtjate positsiooni sellel konkreetse juhtumi menetluse raames, kui on ilmnenud mõni konkurentsi õiguslik probleem.

2. Kas juhul kui AS Tallinna Sadam on monopol või turgu valitsev ettevõtja, siis kas Tallinna sadamal on kohustus avalikustada sadamateenuste osutamisel rakendatavad hinnatariifid ja teenuste osutamise tingimused või kajastuvad need praktikas ainult kliendiga sõlmitud lepingutes?

Nagu eelnevalt selgitatud ei ole Konkurentsiamet antud turgu ja ettevõtjate vahelisi lepinguid

analüüsinud, mistõttu ei ole ametil antud hetkel võimalik sellele küsimusele vastata, kuna vastus Teie küsimusele sõltub konkreetse valdkonnas levinud praktikast.

3. Kas Konkurentsiameti hinnangul AS-i Tallinna Sadam ja operaatorite vahel sõlmitud lepingutes sisalduvad kaupade mahud, kaubatasu määrad ning leppetrahvid on ärisaladuseks konkurentsiseaduse mõistes?

Üldjuhul on ettevõtjatevahelistes lepingutes kokkulepitud konkreetset tingimused nagu hind ja kogused ettevõtjate ärisaladused.

4. Palun selgitada, kui vaide esitaja leiab, et talle on kehtestatud võrreldes teiste konkurentidega oluliselt kõrgemad hinnad, kas selliste kaebuste lahendamine kuulub Konkurentsiameti pädevusse?

Kui vaide esitaja leiab, et AS Tallinna Sadama on turgu valitsev ettevõtja konkurentsiseaduse tähenduses ning vaide esitajale on kehtestatud kõrgemad hinnad kui tema konkurentidele, on tal õigus pöörduda Konkurentsiametisse, kes kontrollib nimetatud väidete paikapidavust ja vastavust konkurentsiseaduses sätestatud nõuetele ning rikkumise tuvastamisel võtab kasutusele vastavad meetmed.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspektsiooni pädevus

Tulenevalt AvTS § 45 lg 1 punktist 1 teostab inspektsioon järelevalvet teabevaldajate üle teabenõuete täitmisel ja teabe avalikustamisel.

Kuna antud juhul esitas WWCE esindaja teabenõude ning oli seisukohal, et Tallinna Sadam on teabevaldaja AvTS § 5 lg 3 mõistes, siis tuli inspektsioonil vaie menetlusse võtta ning selgitada välja, kas Tallinna Sadamat saab pidada teabevaldjaks AvTS § 5 lg 3 mõistes ning kas Tallinna Sadamal on kohustust teabenõudele vastata. Siinkohal juhin nii vaide esitaja kui Tallinna Sadama tähelepanu sellele, et inspektsioon ei saa lähtuda ainult poolte arvamusest, vaid peab võimaluse piires ka ise asjaolusid kontrollima, sest kui Tallinna Sadam osutub teabevaldajaks avaliku teabe seaduse mõistes, kuulub vaide lahendamine inspektsiooni pädevusse.

AS Tallinna Sadama taotlused vaide tagastamiseks või läbi vaatamata jätmiseks

AS Tallinna Sadam on oma vastuses inspektsioonile leidnud, et kuna Andmekaitse Inspektsioon teostab järelevalvet teabevaldajate üle, kelleks Tallinna Sadam ei ole, ning vaide esitaja soovib ilmselgelt vaielda hoopis konkurentsiküsimusi, siis palub Tallinna Sadam HMS § 79 lg 1 p 1 ja lg 2 alusel vaie tagastada ning selgitada vaide esitajale, et konkurentsiseaduse täitmise üle teostab järelevalvet Konkurentsiamet.

Alternatiivselt, juhul kui Andmekaitse Inspektsioon vaiet ei tagasta, palub Tallinna Sadam jätta vaie läbi vaatamata. HMS § 15 lg 4 kohaselt kui taotluse lahendamine ei kuulu haldusorgani pädevusse, jätab haldusorgan taotluse läbi vaatamata, selgitades taotlejale, millise haldusorgani pädevusse asi kuulub. Kuna eeltoodult ei kuulu vaide lahendamine Andmekaitse Inspektsiooni pädevusse, palub Tallinna Sadam jätta vaie läbi vaatamata (juhul, kui inspektsioon vaiet ei tagasta) ning Andmekaitse Inspektsioon saab ühtlasi vaide esitajale selgitada, et konkurentsiseaduse täitmise üle teostab järelevalvet Konkurentsiamet.

HMS 79 lõiked 1 ja 2 sätestavad vaide tagastamise alused, mida kontrollitakse enne vaide menetlusse võtmist. Antud juhul puudusid vaide menetlusse võtmise otsustamise ajal asjaolud,

mis oleksid andnud aluse vaide tagastamiseks. Vaide tagastamise puhul on tegemist olukorraga, kus vaiet sisuliselt läbi ei vaadata ning vaie tagastatakse ilma täiendavaid menetlustoiminguid tegemata. Eeltoodu ei välista siiski seda, et menetluse käigus ei võiks hiljem sellist asjaolu ilmned. Sellisel juhul vaiet ei tagasta, vaid vaie jäetakse rahuldamata.

AS Tallinna Sadam on oma vastuses leidnud, et vaie on edastatud vaidetähtaega ületades. Andmekaitse Inspeksioon eeltooduga ei nõustu. HMS § 75 kohaselt tuleb vaie haldusaktile või toimingule esitada 30 päeva jooksul, kui seadus ei sätesta teisti, kui isik vaidlustavast haldusaktist või toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Inspeksioonile edastatud dokumentidest nähtub, et AS Tallinna Sadama vastus teabenõudele on allkirjastatud 17.04.2018 kell 18:39 ehk siis peale tööpäeva lõppu. Seega sai vaide esitaja teabenõude vastuse kätte 18.04.2018. Ei saa eeldada, et vaide esitaja peaks peale tööpäeva lõppu oma e-posti kontrollima. Samuti ei nähtu ühestki dokumendist, et vaide esitaja oleks pidanud teadma, et 17.04.2018 tema teabenõudele vastatakse. Tulenevalt eeltoodust loeb inspeksioon vaide tähtaegselt esitatuks. Seega puudus eeltoodud põhjusel alus vaide tagastamiseks.

Teise tagastamise alusena on AS Tallinna Sadam märkinud asjaolu, et samas asjas on käimas kohtumenetlus. Siinkohal juhin AS Tallinna Sadama tähelepanu sellele, et vaie esitati 18.05.2018 ning hagi kohtusse esitati 30.05.2018. Ehk siis vaide esitamise ajal ei olnud veel käimas kohtumenetlust, mis oleks andnud aluse vaide läbi vaatamata jätmiseks ja tagastamiseks. Seega oli vaide menetluse võtmise õiguspärane.

AS Tallinna Sadam teabevaldajana AvTS § 5 lg 3 mõistes

AS Tallinna Sadam puhul on tegemist eraõigusliku juriidilise isikuga, kes on teabevaldajaks ainult piiratud ulatuses. Antud juhul puudub vaidlus selles, kas AS Tallinna Sadam võib olla teabevaldajaks ka AvTS § 5 lg 2 ja lg 3 p 2 alusel. Seega inspeksioon eeltoodut ei analüüsi ega anna ka selles osas hinnangut. Antud juhul on vaidlus selles, kas AS Tallinna Sadam on teabevaldajaks AvTS § 5 lg 3 p 1 alusel ehk siis, kas AS Tallinna Sadam on vaidlust puudutaval kaubaturul valitsevas seisundis, omab eri- või ainuõigust või loomulikku monopoli ning on seetõttu teabevaldajaks teabe osas, mis puudutab kaupade ja teenuste pakkumise tingimusi, hindu ja nende muudatusi. Siinkohal pean vajalikuks vaide esitajale selgitada, et kui AS Tallinna Sadam on näiteks turgu valitsevaks ettevõtteks naftasaaduste tarne osas, siis ei saa automaatselt asuda seisukohale, et AS Tallinna Sadam on turgu valitsevaks ettevõtteks ka teraviljasaaduste käitlemise osas.

Nagu AS Tallinna Sadam õigesti märkis, puudub inspeksioonil pädevus hinnata, kas AS Tallinna Sadam omab vaidlusalusel kaubaturul turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 tähenduses või loomulikku monopoli KonkS § 15 tähenduses. Kuna eeltoodu hindamine kuulub Konkurentsiameti pädevusse, siis pöörduski Andmekaitse Inspeksioon vastava küsimusega Konkurentsiameti poole, et selgitada välja, kas Konkurentsiamet on eeltoodut hinnanud. Seda põhjusel, et kui Konkurentsiamet on tunnistanud AS Tallinna Sadama vaidlusaluse kaubaturu osas monopoliks või turgu valitsevaks ettevõtjaks, siis on inspeksioonil kohustus vaie lahendada. Nagu selgub Konkurentsiameti vastusest, siis ei ole Konkurentsiamet seda analüüsinud ega tunnistanud konkreetse kaubaturu osas Tallinna Sadamat monopoliks ega turgu valitsevaks ettevõtjaks, mistõttu ei saa ka inspeksioon asuda sellisele sisukohale.

Isegi juhul kui pidada AS Tallinna Sadamat teabevaldajaks AvTS § 5 lg 3 p 1 mõistes, ei kuuluks vaide esitaja poolt soovitud teave teabenõude korras väljastamisele. Seda põhjusel, et AvTS § 5 lg 3 p 1 alusel tuleb väljastada üldine teave kaupade ja teenuste tingimuste ja hindade kohta, mitte teavet iga lepinguparteriga sõlmitud lepingu tingimuste kohta. Nõustun siinkohal Tallinna Sadamaga selles, et teave kaubamahtude ja hindade kohta võib olla ettevõtte ärisaladuseks. Sisuliselt samale seisukohale on asunud ka Konkurentsiamet. Juhul kui vaide esitaja leiab, et talle on kehtestatud teistega võrreldes ebavõrdsed konkurentsitingimused, siis

selle vaidluse lahendamiseks tuleb pöörduda Konkurentsiameti või kohtu poole, mida mulle teadaolevalt on vaide esitaja ka teinud.

Siinkohal pean vajalikuks täiendavalt selgitada, et teabenõude korras saab teabevaldajalt küsida tema valduses olevat dokumenteeritud teavet ehk siis koopiaid või väljavõtteid dokumentidest. Teabenõude korras ei saa nõuda selgituste andmist, mida on vaide esitaja lisaks dokumentides olevale teabele AS Tallinna Sadamalt soovinud (selgitusi erinevate äritingimuste rakendamise kohta). AvTS § 23 lg 2 p 5 kohaselt, kui teabenõudele vastamine nõuab teabe täiendavat süstematiseerimist ja analüüsimist (sh selgituste andmist), siis selline teabenõue loetakse selgitustaotluseks ja selle vastatakse vastavalt selgitustaotlusele ja märgukirjale vastamise seadusele. Viimase üle inspeksioonil järelevalvepädevus puudub.

Samas asjas on käimas kohtumenetlus

HMS § 76 lg 2 punkti 6 kohaselt ei tohi vaieldavas asjas olla kohtumenetlust ega jõustunud kohtuotsust. Kuigi vaide esitamise ajal ei olnud vaide esitaja pöördunud kohtusse ning vaide menetluse võtmine oli õiguspärane, siis 30.05.2018 on vaide esitaja esitanud hagi kohtusse.

Kuigi kohtusse ei ole pöördutud samas asjas ehk teabenõude täitmisest keeldumise peale, ei saa välistada (kuna inspeksioonile ei ole teada kogu hagi sisu), et kohtul tuleb lahendada küsimus, kas Tallinna Sadam on monopoli seisus ja/või turgu valitsev ettevõtja ning kas vaide esitajal on õigus saada juurdepääsu teabenõudes soovitud teabele. Seda saab järeldada kohtule edastatud hagi punktist 2.13, milles vaide esitaja märgib, et juhul kui hagejal ei õnnestu saada Muuga ja Paldiski Sadamas konkurentidele rakendatavate hinnaerinevuste kohta teavet Andekaitse Inspeksiooni kaudu, taotleb hageja kohtult tõendite kogumist TsMS § 236 lg 2 alusel ning palub kohtult välja nõuda teabenõudes küsitud andmed.

Seega on vaide esitaja samas asjas enne inspeksiooni otsuse tegemist pöördunud juba ka kohtu poole, mistõttu inspeksioon ei saa samas asjas enam otsust teha. Samas on kohtul võimalik vajadusel vastav teave välja nõuda.

Tulenevalt eeltoodust, et Konkurentsiamet ei ole hinnanud, kas Tallinna Sadam on vaidlusalusel kaubaturul valitsevas seisus, omab eri- või ainuõigust või loomulikku monopoli, siis ei saa inspeksioon asuda seisukohale, et Tallinna Sadam on teabevaldajaks AvTS § 5 lg 3 p 1 mõistes. Samuti on vaide esitaja täiendavalt pöördunud ka juba kohtusse andmete välja nõudmiseks, ehk samas asjas on käimas ka kohtumenetlus, millisel juhul puudub inspeksioonil pädevus menetluse jätkamiseks, kuna kohtul tuleb sisuliselt lahendada sama küsimus. Seega puudub inspeksioonil pädevus vaide lahendamiseks ning eeltoodust tulenevalt jätan HMS § 85 punkti 4 alusel vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Biin
juhtivinspektor
peadirektori volitusel